

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THỊ BÍCH THỦY

**GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC
THU BẢO HIỂM XÃ HỘI BẮT BUỘC
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH VĨNH PHÚC**

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ
CHUYÊN NGÀNH: QUẢN LÝ KINH TẾ

THÁI NGUYÊN - 2013

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KINH TẾ VÀ QUẢN TRỊ KINH DOANH

NGUYỄN THỊ BÍCH THỦY

**GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC
THU BẢO HIỂM XÃ HỘI BẮT BUỘC
TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH VĨNH PHÚC**

Chuyên ngành: QUẢN LÝ KINH TẾ
Mã số: 60.34.04.10

LUẬN VĂN THẠC SĨ KINH TẾ

Người hướng dẫn khoa học: TS. PHẠM TIẾN BÌNH

THÁI NGUYÊN - 2013

LỜI CAM ĐOAN

Tôi xin cam đoan bản luận văn “*Giải pháp tăng cường công tác thu Bảo hiểm xã hội bắt buộc trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc*” là công trình nghiên cứu khoa học, độc lập của tôi; các số liệu, kết quả nêu trong luận văn đều trung thực và có nguồn gốc rõ ràng.

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2013

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Bích Thủy

LỜI CẢM ƠN

Đề tài khoá luận này được thực hiện và hoàn thành tại trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên. Để hoàn thành công trình này tác giả xin chân thành cảm ơn tới:

- Các thầy giáo, cô giáo đã giảng dạy tôi trong toàn khoá học, cung cấp những kiến thức cần thiết, những cơ sở lý luận để tôi có thể hoàn thành bài luận văn này.

- TS Phạm Tiến Bình là thầy đã trực tiếp hướng dẫn và giúp đỡ tác giả xác định phương hướng nghiên cứu và xây dựng nội dung của luận văn trong suốt quá trình nghiên cứu.

- Các thầy cô giáo trong Hội đồng khoa học trường Đại học Kinh tế và Quản trị Kinh doanh - Đại học Thái Nguyên, phòng Quản lý đào tạo Sau Đại học đã tạo điều kiện và giúp tôi hoàn thành luận văn này.

- Ban Giám đốc, phòng Thu BHXH, các đồng nghiệp trong cơ quan BHXH tỉnh Vĩnh Phúc đã tạo điều kiện và giúp đỡ tôi trong suốt quá trình học tập và nghiên cứu.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Thái Nguyên, tháng 8 năm 2013

Tác giả luận văn

Nguyễn Thị Bích Thủy

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT	vii
DANH MỤC CÁC BẢNG.....	viii
DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ.....	viii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài	1
2. Mục tiêu nghiên cứu của luận văn	3
3. Đối tượng, phạm vi nghiên cứu của Luận văn.....	3
4. Đóng góp mới về khoa học của Luận văn	4
5. Ý nghĩa lý luận và thực tiễn của luận văn.....	4
6. Kết cấu của luận văn	5
Chương 1: LÝ LUẬN CHUNG VỀ BẢO HIỂM XÃ HỘI VÀ CÔNG	
TÁC THU BẢO HIỂM XÃ HỘI	6
1.1. Khái quát chung về Bảo hiểm xã hội	6
1.1.1. Tính tất yếu, khách quan về Bảo hiểm xã hội.....	6
1.1.2. Khái niệm Bảo hiểm xã hội	8
1.1.3. Đặc điểm của Bảo hiểm xã hội	9
1.1.4. Bản chất Bảo hiểm xã hội	10
1.1.5. Chức năng của Bảo hiểm xã hội	11
1.1.6. Hệ thống các chế độ trong Bảo hiểm xã hội :.....	13
1.1.7. Nguyên tắc hoạt động của Bảo hiểm xã hội	14
1.2. Vai trò của BHXH trong nền kinh tế thị trường	15
1.3. Khái quát về hoạt động công tác thu Bảo hiểm xã hội	18
1.3.1. Khái niệm về thu Bảo hiểm xã hội	18
1.3.2. Đặc điểm của công tác thu Bảo hiểm xã hội	20
1.3.3. Nội dung công tác thu bảo hiểm xã hội	22
1.3.4. Chủ thể tham gia công tác thu Bảo hiểm xã hội	24

1.3.5. Nguyên tắc trong công tác quản lý thu bảo hiểm xã hội	25
1.4. Cơ sở pháp lý thực hiện công tác thu bảo hiểm xã hội	26
1.4.1. Quy định về công tác thu bảo hiểm xã hội trước khi có Luật Bảo hiểm xã hội.....	26
1.4.2. Quy định về công tác thu bảo hiểm xã hội khi có Luật Bảo hiểm xã hội từ năm 2007 đến nay	29
1.4.3. Chế độ quản lý tài chính trong công tác thu BHXH.....	30
1.4.4. Đánh giá chung về điều kiện đảm bảo trong công tác thu bảo hiểm xã hội qua các giai đoạn.....	34
KẾT LUẬN CHƯƠNG 1.....	37
Chương 2: PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU	38
2.1. Các câu hỏi đặt ra cần nghiên cứu	38
2.1.1. Tại sao phải nghiên cứu về việc tăng cường công tác thu BHXH bắt buộc	38
2.1.2. Thực trạng công tác thu BHXH bắt buộc trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc.....	38
2.1.3. Yếu tố nào ảnh hưởng đến công tác thu BHXH bắt buộc trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc.....	38
2.1.4. Những định hướng và giải pháp cụ thể nào giúp tăng cường công tác thu BHXH bắt buộc trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc.....	38
2.2. Phương pháp nghiên cứu.....	38
2.2.1. Phương pháp thu thập số liệu thứ cấp.....	38
2.2.2. Phương pháp phân tích thông tin	39
2.3. Các chỉ tiêu nghiên cứu, đánh giá hiệu quả	42
Chương 3: THỰC TRẠNG CÔNG TÁC THU BẢO HIỂM XÃ HỘI TRÊN ĐỊA BÀN TỈNH VĨNH PHÚC.....	44
3.1. Đặc điểm nghiên cứu trên địa bàn	44
3.1.1. Quá trình hình thành và phát triển của BHXH tỉnh Vĩnh Phúc	44
3.1.2. Tổ chức bộ máy của cơ quan BHXH tỉnh Vĩnh Phúc	45
3.1.3. Điều kiện phát triển kinh tế xã hội của tỉnh Vĩnh Phúc.....	47

3.2. Thực trạng công tác thu BHXH trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc.....	48
3.2.1. Công tác quản lý nội dung, quy trình thu BHXH.....	48
3.2.2. Công tác quản lý thu BHXH của chủ thể sử dụng lao động và người lao động	58
3.2.3. Công tác quản lý thu BHXH đối với các loại hình doanh nghiệp	64
3.2.4. Công tác xử lý kết quả thu BHXH.....	67
3.2.5. Công tác quản lý, xử lý về nợ BHXH.....	70
3.3. Đánh giá chung về thực trạng công tác thu BHXH tại Vĩnh Phúc	74
3.3.1. Những kết quả đạt được	74
3.3.2. Những hạn chế	77
3.3.3. Nguyên nhân và bài học kinh nghiệm	78
3.3.4. Yếu tố ảnh hưởng đến công tác thu BHXH bắt buộc trên địa bàn tỉnh Vĩnh Phúc	84
KẾT LUẬN CHƯƠNG 3.....	86
Chương 4: GIẢI PHÁP TĂNG CƯỜNG CÔNG TÁC THU BẢO HIỂM XÃ HỘI Ở TỈNH VĨNH PHÚC	87
4.1. Định hướng phát triển hoạt động BHXH Việt Nam đến năm 2020	87
4.1.1. Quan điểm về việc hoàn thiện các văn bản Quy phạm pháp luật về chính sách BHXH	87
4.1.2. Quan điểm thực tiễn về sự phát triển hoạt động BHXH Việt Nam.....	88
4.2. Các giải pháp cụ thể nhằm tăng cường công tác thu BHXH trong thời gian tới	88
4.2.1. Hoàn thiện các qui định pháp luật về Bảo hiểm xã hội	88
4.2.2. Tăng cường công tác quản lý, mở rộng phạm vi, đối tượng tham gia BHXH	93
4.2.3. Đầu tư phát triển công nghệ thông tin trong công tác thu BHXH.....	95
4.2.4. Đổi mới phương thức, biện pháp về công tác thu BHXH	96
4.2.5. Đẩy mạnh công tác thông tin tuyên truyền về pháp luật BHXH.....	98
4.2.6. Nâng cao trình độ và năng lực chuyên môn của đội ngũ cán bộ, công chức, viên chức làm công tác thu BHXH	100

4.2.7. Cải cách thủ tục hành chính trong công tác giải quyết chế độ BHXH	103
4.2.8. Tăng cường công tác thanh tra, kiểm tra, nâng cao hiệu quả hoạt động thanh tra, kiểm tra và xử lý vi phạm pháp luật BHXH.....	107
4.3. Một số kiến nghị thực hiện giải pháp.....	109
4.3.1. Kiến nghị với Nhà nước.....	109
4.3.2. Kiến nghị với cấp uỷ, chính quyền địa phương.....	111
KẾT LUẬN	113
TÀI LIỆU THAM KHẢO	115

DANH MỤC CÁC CHỮ VIẾT TẮT

BHXH	:	Bảo hiểm xã hội
NLĐ	:	Người lao động
NSDLĐ	:	Người sử dụng lao động
NSNN	:	Ngân sách nhà nước
UBND	:	Ủy ban nhân dân
HĐND	:	Hội đồng nhân dân
HTX	:	Hợp tác xã

DANH MỤC CÁC BẢNG

Bảng 3.1: Tình hình thu Bảo hiểm xã hội của các loại hình doanh nghiệp	64
Bảng 3.2: Tình trạng nợ đọng Bảo hiểm xã hội (2008 - 2012).....	73
Bảng 3.3. Số đơn vị, số lao động tham gia BHXH và số tiền thu BHXH từ năm 1997 đến năm 2012.....	76

DANH MỤC CÁC SƠ ĐỒ, BIỂU ĐỒ

Sơ đồ 3.1: Tổ chức bộ máy cơ quan bảo hiểm xã hội tỉnh Vĩnh Phúc	46
Biểu đồ 3.1: Biểu đồ số lao động tham gia Bảo hiểm xã hội trong các loại hình doanh nghiệp.....	65
Biểu đồ 3.2: Biểu đồ số thu BHXH trong các loại hình doanh nghiệp.....	66